

SZÉKASZÓ

2011. augusztus

KARCFALVI-CSÍKJENŐFALVI KISÚJSÁG

KITARTANI HITBEN ÉS SZERETETBEN

Nagyboldogasszony ünnepén a szentmise szónoka Nt. Vízi Zakariás, kolozsvári címzetes esperes/plébános, akit az ünnep előestéjén az itthon töltött évekről, és lelkipásztori küldetésének mozzanatairól kérdeztük.

- Gyermekkorát Jenőfalván és Karcfalván töltötte. Hogyan emlékezik vissza és milyen élményekkel az akkori Boldogasszonyi ünnepekre?

-A múlt rendszerben született gyermekeknek - közöttük nekem is-, a templom központi helyet foglalt el az életünkben. Kedves emlékeim vannak a hit-tanórákról, az októberi ájtatosságokról, amelyeket általában a templom-

kerti focizás előzött meg. Akkor talán -mint gyermek- ez is jobban ösztönzött a vallásórákon való részvételre. Különben a Nagyboldogasszonyi búcsú előtti időszak a kaszálás-szénacsinálás ideje volt, de én türelmetlenül vártam az esős időt, hogy ünnep előtt egy pár nappal hamarabb otthon lehessünk. Szívesen segítettem

otthon, de a templomban is a búcsú előtti nagytakarításban. A Székaszóból vederrel vittük fel a vizet az asszonyoknak, ami egy gyermeknek nem volt könnyű feladat, de örömmel tettük, mert mindig kaptunk valami csekély ajándékot, édességet. Persze, a „lelki takarítást” sem hanyagoltuk el, gyóntunk, áldoztunk. Nagy élmény volt számunkra, ha e jelentős ünnepen is ministrálhattunk, csodáltuk a sok résztvevő pap ünnepi öltözetét, a szentmisébe való bekapcsolódásukat.

Természetesen, gyermekekül azért a mise végét is vártuk, hisz a kirakóvásári búcsúfia nagyon csábított bennünket. Keresztszüleink általában ajándékot, vagy pénzt adtak, de a szüleinktől is kaptunk néhány lejt, hogy szabadon, nélkülük vásároljunk. Ezért elég későre értünk haza az ünnepi ebédre, ami már nem erősen érdekelt, hisz a sok édesség elverte az étvágyunkat.

- Mennyire befolyásolta pályaválasztását az akkori lelkiatya, mikor döntötte el, hogy a papi hivatást válassza?

- Rácz József plébánost nagyon szerették a falubeli gyermekek, sokat foglalkozott velük. Számomra is nagy tekintélynek örvendtem,

felnéztem rá és bíztam benne. Szüleim sokszor idegenbe dolgoztak, s a plébános ministrálás után többször meghívott reggelire, máskor meg ebédre, amit Szentes néni nagyon ízletesen készített el.

(folytatás a 2. oldalon)

**Somogyváry Gyula
VÁNDORÉNEK**

Csak dúdoló, mert hangszerem nincs, dalom a fűszál éneke:
Szép Szűz-virág, Ó Boldogasszony,
a szívem csordultig tele!
A gond lenyomja gyöngye vállam,
s keserget szüntelen-panasz,
de mi fölszáll e dúdolásban
s Feléd eseng - most mégsem az!

Én annyit kértem pártfogásod
- mindig éreztem szent kezed -
hát nem terhellek újra, látod,
hiszen a baj oly rengeteg!
Ó, millióknak könnye csurran
és mind Rád bízva sóhaját -
Hadd hordom én panasztalan hát
e kint, amit most sorsom ad!

Te anyja vagy Isten Fiának:
hát hódol Néked a világ.
Lábadnál zúg, kereng dalolva
Nap, Hold s a csillag-miriád!
E roppant, zengő zenekarban
azért halljad meg éneke:
csak fűszál-dal, de mégis dallam,
a legparányibb hangszere...

Áldott vagy Te az asszonyok közt...
s malasztal teljes csak Te vagy...
az Úr Veled van mindörökké...
és áldott a Te szent Fiad!
Dicsőség Néked, Boldogasszony,
ember-kínból nőtt égi Gyöngy,
ó tündökölj ránk, vándorokra:
s rózsákat hajt az út-göröngy!

(folytatás az 1 oldalról)

Ekkor tanultam meg tulajdonképpen az asztalnál helyesen viselkedni, aminek később is hasznát vettem. Tulajdonképpen az akkori plébánosom példaképe indított el a papi pálya felé.

- Hogyan emlékezik vissza a szemináriumi életre és milyen élményekkel élte meg pappá szentelését?

- A szemináriumi életre most, 34 év után is szívesen gondolok vissza. A püspökök, tanárok nagy tudású emberek voltak, tiszteltük őket, felnéztünk rájuk. Igyekeztek tudásukat átadni, jó és engedelmes papnak nevelni. A szeminárium elvégzése után rendkívüli élmény volt

számomra a gyulafehérvári papszentelés, ahol a szüleimmel együtt a rokonság egy része is részt vett. Elégtétel részéről, hogy más paptársaimmal együtt most már én is képviselhetem székely népemet a nagyvilágban és nemzetársaim között. Így hivatásomnál fogva a szórványban is megtaláltam azt a harmóniát, amely segített közös feladataink végzésében.

- Milyen most Kolozsváron lelkipásztornak lenni?

- Kolozsvár ma már nem az a város, ami régen volt, a magyarság kisebbségbe került. Örvedetes viszont számomra, hogy abban az egyházközségben, ahol szolgálók, sokan a Székelyföldről származnak. Onnan jöttek valamikor alkalmi munkára, majd letelepedve családot

alapítottak, kolozsváriak maradtak és közülük többen templomba is járnak. Kevés azonban a születések száma, egyre fogyatkozunk, féltő, hogy a kolozsvári magyar- és vallási élet mohácsi sorsra jut.

- Mit üzen a falubelieknek Nagyboldogasszony ünnepének előestéjén?

- Ez a legnehezebb! Azt, hogy tartsanak ki hitben, reménységben, szeretetben. Legyenek egymás segítségére léleklében és anyagiakban egyaránt. Ne bántás egymást, bizzanak Istenben és kérjék a Boldogságos Szűz Mária közbenjárását életükre és minden léptükre.

Lejegyezte: Németh Szilveszter

PÜNKÖSDI ESEMÉNYEK KÖZSÉGÜNKBEN

Nem kis erőfeszítésbe került azoknak a karcfalviaknak, jenőfalviaknak, akik önként vállalták a gyalogos zarándoklatot a pünkösdi búcsúra. Már kora hajnalban gyülekeztek a templom alatti téren, hogy zászlót bontva elinduljanak a Szűzanyához imádkozni és kérni közbenjárását e nehéz idők elviselésében.

Annak ellenére, hogy a Nyeregben tartott szentmise alatt az eső is közben megereedt, kitartottak, nem futottak meg előle, valódi zarándokként viselkedtek. Másnap itthon a szokásos fogadtatás sem maradt el, harangszó jelezte érkezésüket, majd a templomban hálaadáson vettek részt, hogy szerencsésen hazaérkezhetek.

Itt említjük meg azt is, hogy a hagyományoknak megfelelően a Pünkösd szombatját megelőző estén településünkön harangszóval fogadták a gyergyóalfalvi keresztalját, akiknek elszállásolásáról is gondoskodni kellett.

Pünkösd vasárnapján este a helyi vezetők rögtönzött előadást szerveztek a búcsúról visszatért magyarországi és más országokból érkező vendégeknek. A zsúfolásig telt teremben Bálint Zoltán karnagy

tanítványai kitétek magukért, hisz itthon először fújták hangszereiket ennyi külföldi néző előtt. Nem is maradt el a szünet nélküli viharos taps. A közönség többször felállva tapsolva kérte újból az előadás folytatását, amely valamikor éjfélhez közeledve ért véget. A külföldiek közül többen szót kértek, méltatták a gyermekek tudását, hozzáértését a hangszerek kezeléséhez, értékelve a karnagy szakmai munkáját. Különben a zenekar ebben az évben is többször csillogtatta meg tudását. Részt vettek és zenéltek itthon a kortárstalálkozókon, a március 15.-i ünnepségen, az Úrnapj fáklás körmenetben, valamint más, vallási és

világi ünnepeken. Közülük 45-ön két hétig részt vettek szakmai irányítás alatt a rétyi fúvós tanulótáborban, július 24.-én pedig Sepsiszentgyörgyön koncerteztek. Ha minden összejön, szándékukban van a magyarországi Balmazújvárosban is fellépni, ahol ugyancsak megszólaltatják hangszereiket. Ezek a gyermekek sok minden egyéb szórakozásról lemondva valóban áldozatot hoznak településünk művelődési életének megismeréséért. Dicséret illesse őket, de nem utolsó sorban a szülőket is, akik részben anyagilag támogatják gyermekeik előhaladását.

Németh Szilveszter

TEPLOMUNKBAN VOLT SZENT LÁSZLÓ KIRÁLY EREKLYÉJE

Folyó év április 4-én királyi vendége volt községünknek. Böjte Csaba ferences atya elhozta közénk is Szent László király ereklyéjét. Nagyon megható találkozás volt, melyről Csaba testvér az általa vezetett Dévai Szent Ferenc Alapítvány honlapján (www.magnificat.ro) a következőket írta:

"Ujjong a szívem, mert minden állomáson, hol megállunk Szent László Király ereklyéjével nagyon sok ember eljön, és hihetetlen nagy szeretettel, ragaszkodással hajtotta meg a fejét mindenki Erdély védőszentje iránt. Ma szinte elköztötték az utat Karcfalván és bár nem volt benne a tervezetben mégis Gyergyóba vezető utunkon megálltunk, e csodálatos szép felcsíki erődtemplomban. Legnagyobb megdöbbenésünkre a templom tele volt imádkozó éneklő gyermekekkel, felnőttekkel. Néztem a sok sok csodálatos szép gyereket, fiatalat ahogyan tömött sorokban jöttek elé végelláthatatlan sorokban, hogy leróják szeretetüket, tiszteletüket Szent Királyunk iránt. Néztem népünk jövőjét, a fiatalokat és folytak a könnyeim. Nincs elveszve semmi, mert ha egy hétköznapi délutáni órában ilyen sok sok fiatal kamasz eljön egy hideg templomba, hogy alázattal felnézzen népünk nagy szentjére, akkor bizalommal nézhetünk a jövőbe. Köszönöm drága testvéreim, hogy szívetekben hordozzátok a tiszteletet és a szeretetet, Isten iránt és az ő drága szentje, Szent László királyunk iránt. Kisebb testvéri szeretettel, Csaba t."

Az ereklyék szentekkel kapcsolatos tárgyakat jelentenek, melyek lehetnek csontok, testrészek – lásd Szent István Jobbja - vagy a szent használati tárgyai, ruhái. Szent Lászlónak a koponyacsontja maradt meg. Szentté avatása után ezt helyezték díszes fejeréklyetartóba, hermába, melyet temetkezési helyén, a váradi székesegyházban őriztek. Ezt először 1273-ban említik. Egy 1406-os tűzvész azonban elpusztította ezt a korai hermát, ám az ereklyék nem sérültek meg. A ma is meglévő ereklyetartó ezután készülhetett. Legkésőbb 1443-ban már megvolt, ekkor ugyanis összeomlott a székesegyháznak az a tornya, ahol a hermát őrizték, ám az ereklyetartó nem sérült meg. 1565-ben protestánsok rabolták ki a szent király sírját. Az ereklyetartót Náprági Demeter püspök szerezte vissza, aki ezután magával vitte Gyulafehérvárra, Pozsonyba, majd 1602-ben Győrbe. Ő restauráltatta Prágában. A herma vállrészét sodronyománc borítja, fejrésze aranyozott, domborított ezüstlemezből készült. Belsejében díszített ezüsttokban helyezték el a koponyaereklyét. A későbbiekben a váradiaik kérték az ereklyét, a görögök e kérésnek eleget téve el akarták osztani azt. A csont azonban nem kétfelé, hanem három darabba törött: a nagyobbik rész maradt Győrött, a második nagy darab került Váradra, a legkisebb darabot pedig díszes, hordozható ereklyetartóba helyezték el. Ezt láthattuk mi is. Neves szent királyunk élete, harcos kintartása legyen követendő példaképünk az elkövetkezendő időszakban. Erősítse

Csukás István **Istenke, vedd térdedre édesanyámat**

Istenke, vedd térdedre édesanyámat, ringasd szelíden, mert nagyon elfáradt, ki adtál életet, adj neki most álmot, és mivel ígértél, szavadat kell állnod, mert ő mindig hitt és sose kételkedett, szájára suttogva vette a nevedet. Én nem tudom felfogni, hogy többé nincsen, s szemem gyöngye hogy a semmibe tekintsen, hová a fény is csak úgy jár, hogy megtörve: helyettem nézzél be a mély sírgödörbe, próbálkozz, lehelj oxigént, tüdőd a lomb! Nem is válaszolsz, kukac-szikével boncolod, amit összeraktál egyszer végtelen türelemmel, csak csont, csak por, ami volt valamikor ember, mivel nem csak Minden vagy: vagy a Hiány, magadat operálsz e föld alatti ambulancián. Mi mit nyel el a végén, fásultan szitálsz a semmiből a semmibe a létező világot, anyát és gyereket, az élet s a holtat, s mert Te teremtetted, nem is káromolhat, csak sírhat vagy könyöröghet, hogy adj neki békét, nem tudjuk, hogyan kezdődött, de tudjuk a végét; én sem káromolok, hallgass meg imámat: Istenke, vedd térdedre édesanyámat!

Forrás: <http://www.neumann-haz.hu>

meg bennünk ez a találkozás elődeink iránti tiszteletünket, megbecsülésünket, hogy példájukat követve a jóban legyünk verhetetlenek.

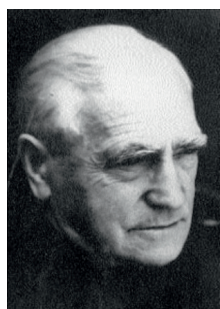
Összeállította:
Kelemen
Erzsébet

JELENTŐS ÉVFORDULÓK

Háromszázötvenöt éve, 1656 augusztus 25.-én szentelték pappá több társával együtt a karcfalvi születésű (1632) P. LITERATI (Nagyboldogasszonyi Miklós) BONAVENTURA ferences szerzetest, aki 1650-ben öltötte magára a ferences habitust Csíksomlyón. Mint szerzetes, szónoklataival sokakat visszatért a katolikus vallásra. Csíksomlyón halt meg 1697 július 30.-án. A papszentelést Deodátus szófiai érsek, Oláhország és Erdély akkori apostoli kormányzója végezte Tergovisten, aki később Rómában a pápának számolt be az erdélyi ferences kispapok szenteléséről. (György József: i.m. 536.)

Száznegyvenkét éve, 1869 augusztus 20.-án, Szent István napján született Karcfalván GIDRÓ BONIFÁC bencés szerzetes, tanár, tankönyvíró, pannonhalmi apát, aki a keresztségben István nevet kapta. A gimnáziumot Csíksomlyón, a teológiát Pannonhalmán végezte, majd a budapesti Tudomány-egyetemen matematika-fizika szakos tanári oklevelet szerzett. Negyven évig volt a komáromi gimnázium tanára, majd igazgatója. 1958-ban Győrött hunyt el és ott pihen a bencés templom kriptájában. Élethű portréja a pannonhalmi apátságban látható.

Száztizenöt éve, 1896 augusztus 28-án született Csíkszentdomokoson MÁRTON ÁRON püspök. 1926 augusztus 1 - 1928 július 1 között hittanár Gyergyószentmiklóson az Állami Főgimnáziumban. 1938 augusztus 14.-től a Kolozsvári Szent Mihály plébánia megválasztott vezetője, majd augusztus 21.-től kinevezését megerősítik, és székesegyházi kanonoknak nevezik ki. Kerületi főesperesi rangra emelik. 1939 február 12-én püspökké szentelik. 1980 szeptember 29-én Gyulafehérváron hunyt el. Boldoggá avatása folyamatban van.

Nyolcvankét éve, 1929 július 6.-án született Csíkdelenén BÁLINT LAJOS érsek. Elemi iskoláit szülőfalujában, a középiskolát pedig Csíkszeredában végezte. Tanulmányait a gyulafehérvári hittudományi főiskolán folytatta, 1957-ben Márton Áron püspök szentelte pappá. 1981-ben püspökké szentelik.

1990-ben átveszi a gyulafehérvári főegyházmege vezetését, 1991-ben pedig a Szentatya Gyulafehérvár első megyés érsekévé nevezi ki. Betegsége miatt visszavonul és 2010-ben Székelyudvarhelyen távozik az élők sorából. Végakarát betartva, a csíkdelnei Keresztelő Szent János-templom sírkertjében helyezik örök nyugalomra.

Százharmincöt éve, 1876 augusztus 20.-án szentelte fel FOGARASSY MIHÁLY erdélyi püspök Sarlós Boldogasszony (Mária Szent Szíve) tiszteletére a Csíksomlyói Kegyetemplomot. 1864-1882 között töltötte be az erdélyi püspöki tisztséget. Ez idő alatt többek között Gyulafehérváron az irgalmas nővérek részére zárdát, iskolát és templomot, Gyergyószentmiklóson lánynevelő intézetet építtetett, a szegények számára pedig Szegényházat alapított. Élete két utolsó évét betegen töltötte. Utódja Lönhart Ferenc volt.

AZ EGYHÁZI REND SZENTSÉGÉNEK ELSŐ FOKOZATÁBAN RÉSZESÜLT

Nemrég egy rendkívüli életműben volt részem Gyulaféhérváron, ahol a Székesegyházban nagyszámú hívő jelenlétében dr. Jakubinyi

György érsek a szentmise keretében diakónussá (szerpappá) szentelt négy egyházmegyei teológust és két ferences szerzetest.

Mindannyian a Gyulaféhérvári Római Katolikus Hittudományi Főiskola és Papnevelő Intézet hallgatói. Örvendetes,

hogy a megyés teológusok közül egyik éppen a csikmadarasi születésű **Balla Imre**, az itthoniak, a rokonság Imije. Büszke lehet rá a szülein, keresztszülein, bérmaszülein (akik történetesen jenőfalviak), rokonain kívül minden madarasi, hisz évtizedek óta nem volt példa, hogy valamelyik fiatal a faluból diakónussá, majd pappá szenteljenek. Ezt értékelték is falutársai, akik lelkipásztorukkal az élen szép számmal képviselték egyházközségüket az ünnepségen. Ők is szentáldozáshoz járultak és imádkoztak a papi hivatást választó fiatalember kitartásáért.

A diakónusság az egyházi rend szentségének első fokozata, ami egy átmeneti állapot, a papszentelés

csak ezután következhet. A diakónus egy évig továbbra is a papnevelő intézet hallgatója marad, de az egyházi rend szabályai szerint áldoztathat, evangéliumot hirdethet, prédikálhat, elvégezheti az esketési és temetési szertartást, a hitoktatást. Nem végezhet azonban szentmisét önállóan, de mise alatt segédkezhet a szertartást végző papnak. A diakónusság ideje alatt nem gyóntathat. Emlékezetes marad tehát ez a nap a rokonságnak, a madarasiaknak, hisz éppen Szent Péter és Szent Pál apostolok búcsúünnepének előestéjén történt e számukra örömteljes esemény.

A papi hivatás egy kegyelem, amelyet Istentől kapunk, de nem könnyű feladat, azonban jó, hogy mindig van fiatal, aki elhivatottságot érez a papi szolgálatra. Erre készülnek most a felszentelt diakónusok is.

Balla Imre Csikmadarason született 1986. április 21.-én. Édesapja Balla József, édesanyja Erzsébet. Elemi iskoláit szülőfalujában végezte, majd a gyulaféhérvári kántorképző középiskola után tanulmányait a katolikus hittudományi főiskolán folytatta. 2011. június 28.-án szentelték diakónussá. Papszentelése 1 év múlva lesz, és ezt követően első szentmiséjét szülőfalujában, Péter és Pál búcsúünnepén mutatja be.

Máté evangéliumában (9,37-38) Krisztusról olvassuk: „Az aratnivaló sok, de a munkás kevés” – mondta akkor tanítványainak. – „Kérjétek hát az aratás urát, küldjön munkásokat az aratáshoz.”

Németh Szilveszter

KÖZSÉGÜNKBEN TARTOTT ELŐADÁST DR. PAPP LAJOS PROFESSZOR

2011. május 29-én délután dr. Papp Lajos szívsebész előadására közel 100-an gyűltünk össze a helyi művelődési ház nagytermében. Az orvosprofesszor a Pécsi Tudományegyetem Szívsebészeti Tanszékének tanszékvezető tanára volt, jelenleg nyugdíjas. Nyugdíjazása kapcsán a következőket nyilatkozta:

"Én gyógyító leszek, nem hagyom el az országot, minden energiámmal az egyes emberek szívét-lelkét, és az egész nemzet szívét-lelkét fogom gyógyítani."

Rövid bevezetőjében kihangsúlyozta, hogy mindaz, amit birtokolunk, így a tudást is Istentől kaptuk ajándékba. Szívvel lélekkel című előadásában igyekezett a

hallgatóságának figyelmét a körülöttünk levő világ kuszaságaira, rendellenességeire felhívni. Saját élettapasztalatára alapozva kihangsúlyozta, milyen fontos a test - lélek egysége,

a józan paraszti ész megléte az egészséges életvitelben. Szólt arról is, hogyan vélekednek neves emberek a magyar nyelvről, hogy milyen különleges hatással van a magyar nyelv tanulása az agy fejlődésére. A magyar mesevilág csodálatos gazdagságáról és szépségeiről is említést téve, valamint felsorolva a Kárpát-medence, de különösen a mi vidékünk nagyszerű, természeti adottságait (tisza víz, tiszta levegő, gazdag termőföldréteg) méltán megerősítette hallgatóságát abban a tudatban, hogy magyarok lenni, és itt élni kiváltságos ajándék.

Az esti harangszót hallva vendégünk keresztet vetett és idézte Pio atya magyar néppel kapcsolatos szavait: **"Magyarország egy olyan kalitka, amelyből egyszer még egy gyönyörű madár fog kirepülni. Sok szenvedés vár még rájuk, de egész Európában páratlan dicsőségben lesz részük. Irigylem a magyarokat, mert általuk nagy boldogság árad majd az emberiségre. Kevés nemzetnek van olyan nagyhatalmú őrangyala, mint a magyaroknak és bizony helyes lenne erősebben kérniük hathatós oltalmát országukra!"**

Az előadás végén Fülöp igazgató úr megköszönte, hogy a professzor elfogadta meghívásunkat, majd könyveinek dedikálása után távozott községünkől.

Kelemen E.

KELLEMES VOLT HALLGATNI ÉNEKÜKET

Villáminterjú FÖLDI LAJOS kántorral, a Kovászna megyei szentkatolnai egyházi kórus vezetőjével.

- Július 31.-én a vasárnapi nagymisén csodálatos énekekkel kapcsolódtak be a liturgiába. Mi készítette arra, hogy templomunkban énekeljenek?

- Régi vágyunk, hogy eljöhessünk abba az egyházközségbe, ahová volt plébánosunkat az érsek úr áthelyezte. Ennek már 3 éve, és úgy éreztük, felújítjuk kapcsolatunkat, hiszen nagyon szerettük településünkön. Sajnáljuk, hogy el kellett válnunk, de látom, jó hívei vannak itt is, az egyháztanács és az előjárók mindenben segítségére vannak. Ez megnyugtató

számunkra.

- Mikor alakult a kórus, hol és milyen alkalommal lépnek fel repertoárjukkal?

- Kifejezetten egyházi vegyes kórus vagyunk, 1982-ben alakult Varga Béla akkori plébános idejében. Kezdetben közel 40 tagja volt, most 21-en vagyunk, mindannyian helyi lakosok. Otthon minden egyházi ünnepen énekelünk, és részt veszünk az időnként megrendezett egyházi kórustalálkozókon is. Ha

igény van rá, a templomban tartott egyházi esküvőkön is szívesen énekelünk.

- Hogyan érezték magukat Karcfalván, milyen élménnyel tértek haza?

- Meglepően kellemes fogadtatásban részesültünk. Farkas plébános úr régi ismerősként örömmel fogadott. Nagy megtiszteltetés és élmény volt számunkra, hogy ebben a szép vártemplomban énekelhettünk. Gondolom, a misén jelen lévő hívek is elégtétellel nyugtázták bekapcsolódásunkat a szertartásba. Köszönjük a hozzánk intézett kedves szavakat.

Lejegyezte: Németh Sz.

TELEPÜLÉSÜNKET KÉPVISELTÜK AZ EZER SZÉKELY LEÁNY NAPJÁN

Ez év július 2-án, szombaton részt vettünk az Ezer Székely Leány Napján, amelyet a 80.-dik alkalommal rendeztek meg. Több megyei településről érkeztek a népviseletbe öltözött lányok, fiúk, köztük a mi falunkból is részt vettünk 17-en. Az idén nemcsak a mennyiségen, hanem a minőségen is volt a hangsúly, díjazták a legértékesebb női viseletet.

A faluból 7 páran mentünk szatmári népviseletben, mivel mi szatmári táncot adtunk elő. A másik táncsoportból is eljött két lány, akik falunkbeli székely ruhába voltak felöltözve, ők képviselték az itteni viseletet. Reggel a csíkszenttamásiakkal együtt autóbusszal mentünk be Csíkszeredába. A megyeháza előtti téren felsorakoztak a huszárok, és a különböző helységekből jött székely leányok, legények, akik szebbnél-szebb népviseletbe öltözve velünk együtt

táncolták a csárdást, zsidóst és a hejszát. Ezután szekérrrel, busszal vonultunk ki a

Csíksomlyói Kegyetemplomhoz, ahol végig hallgattuk az ünnepi szentmisét. A mise után gyalog kísértünk a Nyeregbe, ahol találkoztunk a falubeli szülőkkel, ismerősökkel, akik egy kis enivalóval kínáltak meg, hogy táncolás előtt ne legyen üres a

gyomrunk. Itt végig hallgattuk az ünnepi beszédeket, majd negyedikeknek léptünk

fel táncolni. A táncot Antal Zsolt tánctanár tanította be, majd a Hármashalom-oltár előtt a többi résztvevővel együtt közösen táncoltunk, és e közben áttáncikáltunk az „Aranykapun”, hogy megszámlálják, hány kislány és felnőtt lány, asszony öltözött be az idén népviseletbe. Mindezek után következett a székelyruhások fényképes megörökítése, de utána is folytatódott az éneklések, táncok, előadások. Unatkozni nem lehetett, ha nem a táncosokat néztük, akkor a vásáron nézelődünk, vagy ismerősökkel találkoztunk, beszélgettünk. Felejthetetlen élmény-nyel és örömmel tértünk haza.

Gábor Szidónia

BEFEJEZŐDTEK A KARCFALVI KULTÚROTTHON MUNKÁLATAI

A karcfalvi kultúrotthon a 60-as évek elején épült. Az évek során több intézménynek, egyesületnek, klubnak adott helyet, fontos sze-

repet töltve be községünk életében.

Sajnos az idő teltével nagyon megromlott az épület állapota, köszönhető ez többek között a tető megrongálódásának. 2007-ben sikerült 170.000 lej kormánytámogatást szerezni az épület javítására, felújítására. Ebből a pénzből a 2007-2008-as évben sikerült teljesen újrafödni az épületet, felújítani, modernizálni a községi könyvtárat, illetve kialakítani a két külső WC-t.

A munkálatok forráshiány miatt szüneteltek, egészen a 2009-es évig, amikor kormánytámogatással folytatni tudtuk a kultúrotthon felújítását. Ez az összeg 348.000 lejt tett ki, amiből sikerült felújítani a nagy előadótermet (meszelés, székek, csillárok felújítása, nyílászárók cseréje), új villanyhálózatot alakítani ki az épületben, illetve kiépíteni a fűtésrendszert. Ugyanakkor ki lettek alakítva a belső WC-k, illetve a központi kazán kéménye. A fenti munkálatokat a 2009-2010-es években végeztük el.

Hogy be lehessen fejezni a kultúrotthon felújítását, 2011-ben 250.000 lejre volt szükség, amit a helyi költségvetésből biztosítottunk, illetve a megyei tanács költségvetéséből kapott a község. Az idei évben ebből az összegből sor került az épület külső falának nemes vakolattal való beburkolására, a főbejárat elkészítésére, a bejárat ajtóinak cseréjére, a bejárat lépcsők elkészítésére, illetve az öltözők felújítására és a folyosó lemeszelésére.

Szintén az idei évben új függőnyt vásároltunk a színpadra, illetve sikerült az épület körüli terület rendezését elvégezni. A karcfalvi kultúrotthon a felújítás megkezdése előtt használhatatlan állapotban volt, ami nagyban hozzájárult a község kulturális életének hanyatlásához. Azon dolgozunk, hogy a már felújított kultúrházat minél job-

ban ki tudjuk használni a jövőben.

A felújításhoz szükséges pénzforrásokat nem kaptuk volna meg Kelemen Hunor kulturális miniszter úr közbenjárása nélkül. Ezúton is megköszönjük neki a hathatós támogatást, és kívánunk neki erőt, egészséget az RMDSZ élén betöltött tisztségéhez.

Gábor Tibor
Polgármester

EGY ÉLET A NEVELÉS SZOLGÁLATÁBAN

Pedagógusi kinevezésekor a legfiatalabb volt, most több mint 40 év után a legidősebbként távozik kollégái közül. Itt nőtt fel közöttünk, itt töltötte minden napját az iskola falai között. Először tanulóként, majd pedig mint pedagógus tanította, nevelte egész pályafutása alatt a sok-sok gyermeket. Mint fizika-kémia szakos tanár, igyekezett megszerettetni tanítványaival választott szaktantárgyát, és elégtétellel nyugtázta ez irányú előre haladásukat.

Nem volt könnyű eljutni ideig. A községben jó szakembernek ismert édesapját az akkori hatalom nem kívánatos személynek nyilvání-

totta, s ezt gyermekei is megérezték.

„Fülöp Kicsinek” azonban sikerült legyőzni a nehézségeket, pedagógusi főiskolát végzett és a kezdeti rövid kitérők után életét a karcfalvi és jenőfalvi iskolához kötötte. Tanárként, igazgatóként végezte nevelői és vezetői munkáját, s ez idő alatt több mint 300 egyetemet, főiskolát végzett tanuló és neves szakember, politikus került ki az iskola padjaiból.

Igazgatói megbízatását a négy évente szervezett versenyvizsgákon alapozta meg, s így közel 22 éven keresztül irányíthatta e nevelőintézmény tevékenységét. Igazgatósága alatt történt az iskolaműhelyek létrehozása, a tantermek modernizálása, a laboratóriumi anyagok bővítése, a számítógépek beszerzése, vagyis az oktatás hatékonyabbá tétele. Az iskolában azonban az utóbbi években voltak a legnagyobb változások. A központi iskolánál

az udvar bővítése, új tornaterem kialakítása, az épületek teljes felújítása, kazánház létesítése, a központi fűtés bevezetése, a jenőfalvi iskola és napközi modernizálása stb. a polgármesteri hivatal közreműködésével mind-mind igazgatósága alatt történt.

A fentiek mellett hatékonyan részt vett a község gazdasági-művelődési életének fellendítésében. Nevéhez fűződik a Nagyboldogasszony Alapítvány létrehozása, az egyházzal való jó kapcsolatok ápolása, a községben történő különféle rendezvények támogatása. Hosszú éveken keresztül volt a helyi tanács tagja, ahol javaslataival, meglátásaival segítette a közös tennivalókat. Köszönet érte.

Kívánunk neki jó egészségben közöttünk eltöltendő vidám nyugdíjas éveket, hogy erejétől függően továbbra is hasznos tagja legyen településünknek.

KÖZSÉGÜNKBEN RENDEZTÉK AZ ORSZÁGOS KETTES FOGATHAJTÓ BAJNOKSÁG III. FORDULÓJÁT

Az elmúlt hétvégén számos érdeklődő kíséerte végig a futballpályán és Madicsában rendezett vetélkedőt, amelyen a helyi versenyzőnkön kívül több ismert fogathajtó vett részt. A versenyt **Hargita Megye Tanácsa, Karcfalva Község Önkormányzata, és a Csikiló Sportklub** szervezte meg. Volt Díjhajtás, Maratonhajtás és Akadályhajtás. Az összetett állás eredménye:

1. Bajkó Tibor. 2. Bodó Zoltán. 3. Orosz László. 4. Romfeld Zsolt. 5. Szabó Róbert.

A bajnokságon kívül a Nyíren egy Felcsíki vágatát is rendeztek, ahol 7 lovas indult. A vágatát **Gyűjtő István** nyerte meg.

A futballpályán lóerőpróbara is sor került, amelyet **Szentes Levente** jenőfalvi versenyző nyert meg.

Fogat a madicsai vizes akadályban

Bartalis Attila helyi népviseletben hajtott

A verseny abszolút győztese Bajkó Tibor

A Felcsíki vágta résztvevői

A fogathajtó bajnokság szervezői köszönetüket fejezik ki a támogatóknak, kiváltképpen Hargita Megye Tanácsának, illetve mindazoknak, akik valamilyen módon hozzájárultak a rendezvény jó körülmények közötti lebonyolításához.

A maksai Óriáspince-tetőn (Kovászna megye) megrendezett Székely Vágatán községünket Szerkes Szilárd képviselte Bartalis Attila lovával, Nándorral.

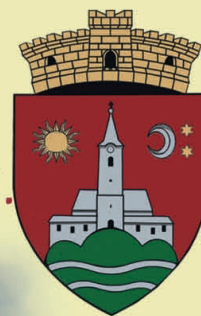
Versenyzőnk a Vágatán az elődöntőig jutott. Sajnos az időjárás kedvezőtlenül befolyásolta a rendezvényt.

XII. Nagyboldogasszony Napok

Csikkarcfalva, 2011. augusztus 13-15.

A rendezvénytársorozat programja:

Augusztus 13., szombat:

- 10,00 - Minifoci bajnokság
- 13,00 - Kezművés foglalkozás gyerekeknek
- 14,00 - Ifjúsági maratón
- 16,00 - Repülő- és autómódel bemutató
- 17,00 - Labdarúgó mérkőzés: Hargita Karcfalva-VSK Csíkszereda

Augusztus 14., vasárnap:

- 12,30 - Képzőművészeti kiállítás megnyitó Oláh Katalin munkáiból (régli tanács épület)
- 15,00 - Képzőművészeti kiállítás megnyitó Ferencz Erzsébet munkáiból (kulturóthon)
- 15,30 - Open Stage - Kozma Attila és Lung László Zsolt műsora
- 16,30 - Fúvószenekarok találkozója:
  - karcfalvi-csikjenőfalvi gyermek-fúvószenekar
  - csíkszentimrei fúvószenekar
  - csíkszenttamási gyermek-fúvószenekar
  - csíkdánfalvi fúvószenekar
- 18,00 - Táncelőadások
  - csíkszenttamási néptánc csoport
  - karcfalvi és csikjenőfalvi "Padlótörök" néptánc csoport
  - Pharao moderntánc-csoport
  - Reni és táncoslányai Csíkszeredából
- 19,00 - A Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes műsora
- 21,00 - Utcabál - zenél a "Heveder" zenekar

Augusztus 15., hétfő:

- 12,30 - Ünnepi szentmise

www.karcfalva.ro

Szervezők: Karcfalva Község Helyi Tanácsa, Csörgő Fiatalok Szervezete, Csík Terület Ifjúsági Tanácsa (CSTIT)

A rendezvény támogatói: Hargita Megye Tanácsa, Karcfalva Község Helyi Tanácsa, Communitas Alapítvány, Departamentul pentru Relații Interetnice, Karcfalvi „Larix” Közbirtokosság, Jenőfalvi „Tercs” Közbirtokosság

Médiapartnerek: Csíki Hírlap szekelyh.n.ro [hargitanepce](http://hargitanepce.ro)

COMMUNITAS
ALAPÍTVÁNY

Alapította az RMDSZ

CSÍKVÁRMEGYE STÁTUSZSZIMBÓLUMA

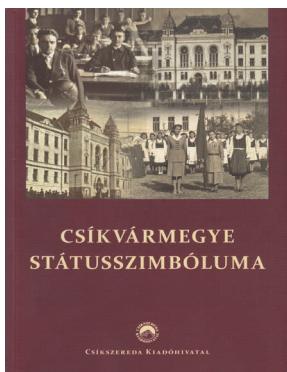
A Csíkszeredai Gimnázium épületét most száz éve, 1911 június 5.-én avatták fel. Ezt az évfordulót ünnepelték meg ez év június 5.-én, amikor a volt és jelenlegi tanárok, diákok egy időre ismét birtokukba vehették a majdnem teljesen felújított épületet. A tan-

Mikó Bálint

teremben túl különös figyelemmel tekintették meg a két emeletet is átfogó dísztermet, vagyis a régi kápolnát, amely a szakembereknek köszönhetően nagyrészt visszakapta eredeti szépségét.

Annak ellenére, hogy az időjárás egy kissé megzavarta az előre eltervezett programot, a szervezők mégis megtalálták a módját a jelenlévők érdeklődésének a felkeltésére. A felújított kápolnában Juhász-András Réka, a Márton Áron Gimnázium aligazgatója üdvözölte a jelenlévőket, majd a meghívott hivatalos személyek közül szólta a hallgatóságához. Különösen a Darvas-Kozma József atya szavai hatották meg az ünneplőket, aki egy több évszázados terjedelmes könyvvel a kezében idézte fel a múlt emlékeit. Később az ünnepség a főbejárat előtti téren folytatódott, ahol leleplezték a Gimnázium építésében nagy szerepet játszó Mikó Bálint akkori főispán és Ujfalusi Jenő polgármester mellszobrát.

Az itt elhangzott ünnepi beszédek után Ráduly Róbert Kálmán, Csíkszereda jelenlegi polgármestere záróbeszédében méltatta elődei érdemeit a Gimnázium építésében és létrehozásában, valamint gróf Majláth Gusztáv Károly és Márton Áron püspökök messzemenő támogatását e tanintézmény fennmaradásában, majd köszönetet mondott az épület felújítását végző szakembereknek.

A százéves évforduló alkalmából jelent

Ujfalusi Jenő

meg Csíkszereda Megyei Jogú Város saját kiadójának gondozásában a fenti cím alatt egy kötet is, amelynek szerzői Ráduly Róbert Kálmán, Darvas-Kozma József, Antal Imre és Szép Andrea Katalin, akik a kötetben a régi idők eseményeire emlékeztetik az olvasót. A kötet bevezetőjében Csíkszereda polgármestere a könyvet útravalóként az alkalomhoz illő ajándékként ajánlja az olvasónak „Azzal a hittel, hogy a Gimnázium falai száz esztendő múlva is magyar szavakat visszhangoznak.”

Németh Szilveszter

TUDJA-E, HOGY?

Karóra segítségével is meglehet határozni az égtájakat úgy, hogy az órát számlapjával vízszintes síkban tartva, az óramutatót a Nap irányába állítjuk, majd a mutató és a 12-es óraszám közti szöveget megfigyeljük. A szögfelező az észak-déli irányt mutatja.

*

A szélmalmost Perzsiában találták fel a VII. században. Európában a XI. században kezdett meghonosodni.

*

A víz 30-szor jobban vezeti a hőt, mint a levegő.

*

Központi fűtést először a régi római fürdőkben alkalmazták.

*

A világon a legerősebb a visszhang az írországi Killarney-tó partján, ahol a visszhang körülbelül százszorosan felerősíti az eredeti hangot.

*

A földrengést a kutyák, macskák, lovak, madarak, halak, kígyók, ürgék, vakondok és hangyák előre megérik, előtte igen nyugtalanul viselkednek. Ennek az a magyarázata, hogy az állatok érzékelik a talaj finom rezdüléseit, amelyek megelőzik a természeti katasztrófát.

*

A vulkáni kőzetek úgy jönnek létre, hogy az izzó magma láva alakjában a felszínre tör, s hirtelen lehűlve, likacsos, salakszerű vagy üveges tömeggé szilárdul.

*

Az a tó, amelyet nem víz tölt ki, hanem soha ki nem hűlő izzó láva, a Hawaii-szigetén lévő Manua Loa vulkán kráterében található, amelyet „az örök tűz tavának” is neveznek.

CSODÁVÁ VÁLT ÖRDÖG-TÓ

Igen népszerűek az internetes szavazások. Nemrég örvendhettünk a matuzsálemkorúszentléleki hárs győzelmefélett. Most várjuk, hogy a Duna tévé bemutassa Székelyföld hét csodáját, amelyeket a több mint 16 ezer szavazó választott ki a harminc jelölt közül. A döntések objektivitása természetesen vitatható, de nekünk, karcfalviaknak igencsak dagad a keblünk, hiszen a kiválasztottak között ott van az Ördög-tó.

Mi is tulajdonképpen a természet ezen csodája?

A Hargita vonulat legészakibb nyúlványában egykoron két vulkán igen dühödten fröcskölte a lávát és hajigálta a vulkáni bombákat. Az egyik az Osztoros, a másik az Ördög-tó krátere, amelyeket a Gözös-tető választ el. A természetben minden változik, egyik forma a másikba megy át. Így történt ez a megcsendesedett Ördög-tó krátere esetében is. A vulkán kialudt, fokozatosan kihűlt. Akrátermélynvízgyűjtőssze, amely vulkáni tavat hozott létre. A tó valószínű, hogy elég nagy kiterjedésű volt. Evtízrezdek

korán az eső és a lefolyó vizek, patakok hordalékukkal kezdték feltölteni a tavat. Az egyre dúsabb növényzet (főleg mohák) fokozatosan kezdte benőni a vízfelületet.

A régi öregek sokat meséltek egy rejtelmes tóról, de megkérdezésünkre a

Az Ördög-tó mai arcúata

helyét és milyenségét illetően, csak annyit mondtak, hogy ők is így hallották.

1970-ben sikerült megtalálni egy kb. 12 m átmérőjű szabad vízfelületet. Mélységét nem sikerült megállapítani, mert a ledugott rúd vastag iszaprétegben könnyen haladt lefele. 41 év után, idén sikerült újra megpillantani az egykori szabad vízfelület helyét. Száraz lábbal járhattunk a puha mohaszőnyegen, amely súlyunk alatt csak úgy rengett. Tehát nincs már ott tó, hanem egy ún. tözezláp. Vadsága folytán sajátos, érdekes táj. A látogató úgy érzi, mintha a földtörténeti középkorban lenne, amint csodálja a méregzöld mohaszőnyeget, a zsur-lók és páfrányok sokaságát. Természetbúvárok számára valóságos paradicsom ez a hely, de nagyon sebezhető, ezért lett védett. Hajtsunk előtte fejet alázattal, szeressük, becsüljük meg, hiszen annyi más természeti érték mellett ez is a miénk.

Macalik Ernő

BÖNGÉSZDE

A Hargita Népe 2011. július 27.-i számában a Krónika Napilapra hivatkozva a lakásbiztosítással kapcsolatban közölt érdekes hírt, amely a Biztosítási Felügyelet tagjától származik. Tallóznak belőle.

„Lakásbiztosítás: nincs jogalap a büntetésre (...), nem létezik az a törvény, amelyre a bírságot kirovók hivatkozhatnak. (...) Az új határozat alkalmazására 2011. május 6.-án adott ki rendeletet a biztosítási felügyelet, közösen a belügyminisztériummal – e szerint a törvény megjelenését követő 90 nap után, azaz 2011. augusztusától veheti kezdetét a kötelező lakásbiztosítások megkötése – magyarázta a lapnak a szakember. (...) A törvény 33. Cikkelye szerint a szerződések aláírására egy év áll rendelkezésre, **tehát 2012. augusztus 6.-áig senki nem büntethető** (kiemelve a szerkesztőtől) törvényes keretek között a lakásbiztosítás kapcsán – hangsúlyozta Bíró Albin.”

*

Ugyancsak a Hargita Népe fenti számában olvashatjuk Hompoth Loránd **Mit isznak az unokák?** című jegyzetét. Tanulságos benne a szerző megállapításai, ezért az alábbiakban érdemes idézni belőle néhány mondatot.

Íme: „A hír akár egymondatos is lehetne: a felsíki települések közös derítőállomást építenek, Madaras határában, az önkormányzatok példás összefogásából születő létesítmény 25

ezer ember kiszolgálására lesz alkalmas. Kicsit mégis bővebben elemezném a derítőállomás hasznosságát, a jelenlegi helyzetet. (...) Az emberi természetet ismerve nem lep meg, noha mindenki tisztában van az életet adó elem fontosságával, mégis gátlástalanul, felfoghatatlan nemtörődomséggel változtatjuk szennyvízcsatornává a folyóvizeket, de nem csak, hiszen a szakemberek nem győzik eleget kongatni a vészharangot, hogy a mélységi rétegek is egyre fertőzöttebbek. (...) A falvak legtöbbszörében ma már alig létezik fürdőszoba nélküli lakóház, a szennyvíz az udvar valamelyik sarkában levő emésztőgödörbe kerül. (...) A legtöbb emésztőgödör fala kőből vagy lyukacsos betonelemből épült, a cél, hogy minél több vizet elnyeljen a talaj. Azzal, hogy egy ilyen gödör az egész utcaszer kútjainak vizét változtathatja ihatatlanná, vagy a településen átcsondogáló patak élővilága látja a kárát, kevesen törődnek. Nem beszélve azokról a patak menti házakról, ahonnan egyenesen a folyóvízbe vezették a vécelefolyót. „Sze’, a szomszédba es így van, mé kéne én másképpen csináljam?” - kérdeznék vissza, ha valaki csóválja a fejét egy-egy ilyen „ügyeskedés” láttán. Mert egy a lényeg: a portáról tűnjön el a kakszi, mindegy hová. A partizánmentalitás szerint a kapun kívül már más dolga

megküzdeni a szennyezéssel. A polgármesteré, a vízügyieké, a környezetvédőké, akárkié, de világért sem azé, akitől a mocskos tulajdonképpen ered. Egy lapát ganét átdobni a szomszédba nagy galibát válthat ki, nemcsak életre szóló harag, de emberhalál is megesett már ilyesmiért. A patak viszont a senkié, oda lehet üríteni a szemetet, az elviszi valahová. (...) A felvázolt helyzetkép, gondolom, senki számára nem titok, mégsem próbálnak véget vetni az áldatlan állapotnak sem a szennyezés okozói, sem pedig a szakhatóságok. Ezért ünnep minden új szennyvíztisztító állomás, kicsit újjá születik a remény, hátha még az unokáink is tiszta vizet kóstolhatnak a desztillált ganyélé helyett.”

Németh Sz.

Íme, még mindig van, aki döglött állatot dob a folyóba!

KORTÁRSTALÁLKOZÓK 2011-BEN

40 évesek:

Abos Tibor, Ábrahám Jenő, Ádám Barnabás, Albert Csilla (Szántó), Bálint József, Barabás Csaba, Baricz Imre, Bartalis László, Bartalis Levente, Becze Lajos, Bíró Ernő, Bíró Ida (Süket), Bíró Mária Magdolna (László), Bíró Vilmos, Birta Zsófia (Farkas), Böck Edith, Bőjte Csaba, Botár Csilla, Both Attila, Both Éva, Both Judit, Bucur Ionel Fănel, Cseke Tibor †,

Csíki Attila, Csiszér Zsuzsanna, Eröss Ibolya (Székely), Ferenc Annamária, Fülöp Annamária, Fülöp Ibolya, Gegő Jenő, Gegő Tibor, Gegő Vilmos, Gegő Zsuzsanna (Bálint), Gidró Csaba, Gidró Klára (Simó), Gidró Zoltán, Gidró Zoltán, Gyenge Gizella (Gyenge), Gyenge Katalin (Csáki) Gyenge László, Gyenge Péter, Gyenge Zoltán †, Hajdú Angyal (Oláh), Imre Ibolya, János Éva (Lőrincz), Kába Piroska (Szócs), Karda Piroska, Karda Zoltán, Katona Aranka (Szebeni), Kedves Mária Hajnal (Fülöp), Kedves Károly, Kiss Emma (Péter), Kopacz Éva Mária, Kosza Ibolya (Gábor), Kovács Edith, Lukács Ernő, Macalik Kunigunda, Magyarai Éva (Ambrus), Magyarai Géza, Mákszem Aranka (Bara), Mákszem Vilmos, Márton Annamária (Elek), Márton Jenő, Márton Mária (Gegő), Márton Matild (Daczó), Márton Sándor, Márton Zsolt, Mezei Erzsébet (Bíró), Mihály Tibor, Mózes Annamária (Szabó), Pál Hajnal Katlin (Boros), Péter Emma (Szebeni), Prezmer Zoltán, Primac Ioan, Sántha Éva (Kristály), Simon Katalin (Kozák), Szabó Jenő, Szabó László, Szabó Lenke, Szabó Zoltán, Szász Aranka, Szécsi Matild (Albert), Székely Katalin, Székely Katalin Szidónia (Balázs), Szekeres Éva (Szabó), Szekeres Géza, Szentes Edit, Szentes Piroska (Balla), Szócs Annamária, Szócs István, Szopos Gizella (Szócs), Szopos Tibor, Vízi Hajnalka, Vízi Lóránd, Zsók Éva.

50 évesek:

Albert Aranka, Ábrahám Ida, Ádám Gyula, Bakó János, Bálint Erzsébet, Bara Csaba, Barabás Viorica, Baróti Anna, Bíró Ágoston †, Bíró Gizella, Bíró Éva, Bíró Magdolna, Bodor Katalin, Both László, Csatlós Árpád, Csatlós Ignáncz, Farkas Tibor, Farkas Vince, Ferencz Magdolna, Gidró Erzsébet, Gidró Gizella, Gidró Ignáncz, Gyenge Zoltán, János Géza, Jéré Vince †, Kaba Barabás, Kába Dénes †, Karda Gizella, Kedves Gizella, Kedves József, Kedves Margit, Kosza Emma, Kosza Terézia, Márk Ferencz, Márton Ferenc, Márton József, Márton Piroska, Mihály Áron, Péter Ferenc, Péter László †, Simón László, Simón Mária Magdolna, Sinka Ildikó, Szécsi Domokos, Szentes János, Szentes Zoltán, Szopos József, Szócs Anna, Szócs Ágnes, Szócs Rózália, Vízi Ferenc, Vízi Vilmos, Vízi Zoltán †.

A TARLÓÉGETŐK FIGYELMÉBE!

Az uniós mezőgazdasági előírások tiltják a tarlóégetést és büntethetik, vagy teljesen megvonhatják a területalapú támogatást azoktól, akik helyben gyűjtik meg a lekaszált és tönkrement növényzetet. Különben is az igénylés beadásakor a gazdák magukra vállalták, hogy nem élnek ezzel a szabálytalansággal. Ezzel visszaélve elveszítheti jogát az illető terület tulajdonosa a területalapú támogatásra. Az Európai Unió szakemberei szerint a talajban lévő mikroorganizmusok, gerinctelenek, rovarok életterét rombolják a tarlótűzek. Vigyázzunk hát, ne játsszunk a tűzzel!

GYERMEKNAPI RENDEZVÉNYEK

Június első napján a gyerekek kerülnek mindenki érdeklődésének középpontjába. Ezen a napon az övék a főszerep. Még az iskola is megváltozik egy nap erejéig, mindenki megfedkezik a tananyagról, a felmérőről, a felelésről. Előtérbe kerül a játék, a kikapcsolódás, a közös nevetés. Az idén abba a különleges helyzetbe kerültek a gyerekek, hogy nem gyermeknapjuk, hanem gyermeknapjaik voltak, ugyanis június elsején az iskola szervezett nekik programot, harmadikán pedig Márkos Béla és Fazakas Hajni szervezték már immár második alkalommal vidám gyermeknapi rendezvényüket.

A Mártonffy György Általános Iskola egy nagy piknikkel ünnepelte meg a gyerekek napját. Csodálatos napsütés volt június elsején. Már az nagy öröm volt, hogy az iskola felé igyekvő

gyerekek könyvek és füzetek helyett bográcsot, plédet, labdát cipeltek. Kilenc óraker az iskola apraja nagyja hátravonult a focipályára, ahol minden osztály külön telepedett le és helyezte el a saját bográcsát. Hirtelen nagy sürgés-forgás támadt, a lányok krumplit hámoztak, zöldséget vágtak, a fiúk gyűjtötták a tüzet, hordták a vizet. Rövid időn belül finomabbnál finomabb illatok terjengtek a levegőben. Nagy volt az igyekezet, hogy melyik osztály lesz a legfinomabb, melyik tokány nyeri el legjobban a zsűri tetszését. Amíg készült az ebéd volt zsákban futás, kötélhúzás, foci, a kisebbeknek körjátékok. A hangulatot tovább fokozta a hűsítő ajándék a polgármesteri hivatal részéről, ugyanis minden gyereknek egy fagyival kedveskedtek. A gyermeknapi piknik eredményhirdetéssel zárult, kiderült, hogy melyik volt a legízletesebb, a legszebb színű, a legfűszeresebb, a legkrumplisabb és így tovább. A gyermekek megelégedve és vidáman hagyták el a focipályát, ami arra ösztönözte az iskola vezetését és a tanárokat, hogy a gyermeknapi piknikből hagyományt kell teremteni.

Június elsejével még nem ért véget a gyerekek ünneplése, ugyanis harmadikán délután került

sor a II. Vidám Gyermeke nap nevet viselő rendezvényre. Az egy óraker kezdődő programok között szerepeltek csoportvetélkedők, amely ügyességi és általános műveltségi próbák-ból álltak, akadályverseny a fiúknak és a merészebb lányoknak, küzdősport bemutatók, focibajnokság. A gyerekeknek külön élményt jelentettek az erre a napra készült érmek, amelyekkel nyakukban büszkén mentek haza.

Jó volt látni azokat a vidám gyermekarcokat, a hálás, megelégedett tekinteteket. Úgy gondolom mindkét rendezvény szervezői motivációt kaptak a programok sikere által és jövőre is nagy lelkesedéssel látnak neki a gyermeke nap megszervezésének.

Farkas Beáta,
tanárnő

A KULLANCSCSÍPÉS ÉS KÖVETKEZMÉNYEI

A szúnyog vagy méhcsípéssel ellentétben, a kullancscsípésnél mindig szem előtt kell tartanunk a lehetséges szövődményeket. A szúnyog vagy méhcsípés okozta reakció általában veszélytelen, szeszés vagy hideg vizes vattával kezelve csillapítható. Az illető azonban ha allergiás a méh vagy rovarcsípésre, akkor a teljes szervezetet érintő allergiás reakció alakul ki, és csalánkiütéshez hasonlítható bőrpír, nehézlégzés, fulladás, szédülés stb. jelentkezhet. Ilyen esetben mielőbb mentőt kell hívni.

A kullancs (*Ixodes ricinus*) Közép-Európa egyes területein igen elterjedt, főleg anapos, cserjés erdőket, ösvényeket kedveli. Bár nálunk is egyre gyakrabban találkozunk kullancscsípéssel, a rettegett szövődmény, az agyhártya és agyvelőgyulladás ritkán fordul elő. Ez azzal magyarázható, hogy a vírus, amit a kullancs hordoz, csak azokon a területeken él meg, ahol a hőmérséklet évi 150 napon át 10 fok felett marad, és a levegő nedvességtartalma elég nagy.

A kullancsok emberen és állaton egyaránt élősöknek, szípókájukkal a gazdaszervezetre tapadva szívják annak vérét. A vírus ekkor kerül be a szervezetbe. A test felszínére kapaszkodó kullancsot azonnal,

vagy minél gyorsabban el kell távolítani. Ez csípéssel könnyen megtehető, ha gyengéd húzással az óramutató járásával ellenkező irányba forgatjuk el. Ha mégis beleszakad, néhány nap múlva kilökődik magától.

A kullancscsípés rettegett szövődménye a Lyme-kór és az agyhártyagyulladás. Előfordulhat, hogy a csípést követően több hónapon keresztül nyirokcsomó duzzanat, fejfájás, izomfájdalom, általános rossz közérzet jelentkezik. Ekkor haladéktalanul orvoshoz kell fordulni. Ha a fertőzés lehetőségére gondolunk, a kórokozó vagy az ellenanyag laboratóriumi vizsgálattal megállapítható. A betegség első szakaszában a fertőzött beteg lázas, hasmenése és izomfájdásai

vannak. A betegek nagy része ezután meggyógyul, nem is kerül kórismezésre a kór. A betegek kisebb hányada az első szakaszt követően körülbelül három hétre típusos agyvelőgyulladásos, görcsös, remegés, tarkómerevség, tudatzavar és eszméletvesztési tünetekkel kerül orvoshoz. Ebben az esetben a gyógyulás meglehetősen lassú, az idegrendszeri tünetek fokozatosan visszafejlődnek, de maradandó tünetek is ritkán előfordulnak. A betegség csak elvéve okoz halálos szövődményt.

A kullancscsípés megelőzése miatt kirándulás, táborozás előtt ajánlatos tájékozódni, hogy az illető területen van-e kullancs encephalitis megbetegedés. Ilyen esetben kerüljük a fertőzött területeket. A védekezés leghatékonyabb formája a védőoltás sorozat, ami sajnos, nálunk még nincs alkalmazva. Mint orvos, bár évről-évre egyre több kullancscsípéssel találkozok, szövődményre még nem volt példa, ami azt feltételezi, hogy a vidékünkön előforduló kullancsok nem fertőzöttek az encephalitis vírussal.

*Dr. Waczel Attila,
főorvos*

A SERTÉSEK ÖDÉMA-BETEGSÉGE

Körzetünkben az utóbbi időben egyre gyakoribbá vált az elválasztás utáni hetekben, ritkábban idősebb süldőknél jelentkező, bizonyos *E. coli* törzsek toxinjai okozta ödéma betegség.

A sertések megbetegedését a szájon át felvett ödéma-típusú *E. coli* törzseknek a bélcsatornában történő tömeges elszaporodása okozza. Ehhez kedvező körülményeket teremt az intenzív takarmányozás, a finomra őrölt koncentrált takarmányok etetése. Az etetés technológiája, pl. a ritka etetés során egyszerre nagy tömegben felvett takarmány szintén hajlamosító tényező.

A tünetek hirtelen jelentkeznek, az addig jól fejlett malacok abbahagyják az evést, hőmérsékletük eleinte emelkedett, majd fokozatosan a normális érték alá csökken, légzésük szapora majd pumpáló, végül légszomj jelentkezik. A fülek hidegek, itt és a has alján a bőr cyanoticussá (kékesen-lilásan elszíneződik) válik. Az állatok akár már ebben a stádiumban néhány óra alatt elpusztulhatnak. A valamivel tovább életben maradók szemhéja ödémás (vizenyős, duzzadt), hangjuk rekedtté, nyöszörgőssé válik, bizonytalanul, rendezetlenül járnak, majd petyhüdt bénulás alakul ki. (kisagy-ödéma). Ezek a tünetek hamarosan (12-24 óra alatt) elhulláshoz vezetnek.

A betegségnek megemlíteném még egy másik, a bélgyulladásos formáját, mely lassúbb lefolyású és az ödémás elváltozások nem vagy csak nagyon enyhe fokban alakulnak ki. A széklet híg, eleinte szürkészöld, zöldessárga, később vörösbarnává, vagy éppen véressé válik. A bántalom annál súlyosabban viseli meg az állatot, minél fiatalabb korban betegedett meg. A beteg

állatot azonnal diétára kell fogni, ami kis fehérje tartalmú takarmányból áll, ki kell koplaltatni, és megfelelő gyógyszeres kezelésben kell részesíteni, majd fokozatosan, kb. egy hét alatt kell visszatérni az eredeti összetételű takarmányhoz. A gyógykezelés alatt gondoskodni kell a bőséges folyadék- és ásványi só pótlásról.

A megfelelően megválasztott terápia hatására a hasmenéses malacok általában gyorsan gyógyulnak, de néha a leggondosabb kezelés sem tudja megmenteni azokat. Az ödéma betegség gyors és progresszív lezajlása miatt viszont – a következetesen végrehajtott kezelés ellenére is – a gyógyulás ritka, és olykor csak hosszadalmas lábadozás után következik be. Ebben az esetben a reális cél a tüneteket még nem mutató falkatársak megelőző kezelése lehet. Újabban a vemhes kocák és választás előtt álló malacok vakcinázása bizonyult hatásosnak a betegséggel szemben.

*Dr. Antal Lilla,
állatorvos*

Volt eredménye az erőfeszítéseknek, községünk I. díjat nyert a „Hargita megye legtisztább és leg gondozottabb települése” elnevezésű versenyen. A díj értéke 16.000 lej, amelyet a község további szépítésére használunk fel.

FÁRADTSÁGOS VOLT, DE MEGÉRTE ...

A Reménysugár nyugdíjas csoport ismét kitett magáért, bizonyítva, hogy csak elhatározás és hozzáállás kérdése a közösségi tenni akarás. E mindkét tényező valósult meg egyik nyugdíjas összejövetelen, amikor elhatározták, hogy a húsvéti ünnepekre színdarabot, táncot, éneket tanulnak, és azt előadják. Az elhatározást tett követte, a csoportból sokan jelentkeztek, szerepet vállaltak, mások pedig a próbákon, mint „közönség” ösztönözték társaikat a jobb szereplésre.

Húsvét vasárnapján este így került sor az előadásra, mely feledhetetlen marad mind a közönség,

mind a szereplők számára. A zsúfolásig telt kultúrházban a közönség több ízben viharos tapsal jutalmazta a szereplőket. Így az előadás utáni visszajelzésből kiderült, hogy sokan bánták, miért is nem mentek el a rendezvényre.

A fentiekhez hasonlóan határozta el a csoport, hogy jó lenne Magyarországra kirándulni. Akadt is jelentkező, s így május 10-15 között 17-en saját költségükön elutaztak

...és Krasznahorka váránál

Itthon a színpadon...

Egerbe és környékére, valamint Szlovákiába, Krasznahorka várához, ahonnan gazdag élményekkel tértek haza. S hogy teljesebb legyen a csoport összetartozása, június 7-én még itthon megtoldották egy nagyloki kirándulással, ahová már az egész csoport tagja jelentkezett.

A nyugdíjasoknak

mindenképpen szükségük van, hogy időnként találkozzanak, elbeszélgessenek, vagy valamilyen közösségi munkát végezzenek. Ezt azonban valakinek meg kell szerveznie, vállalnia, ami nem könnyű feladat. A közösség összetartó ereje azonban ösztönzően hat arra, aki ezt magára vállalja minden anyagi juttatás nélkül. A siker azonban elégtétel és jóleső érzés, ami erőt ad további munkájához. Így gondolja ezt valószínű Bartalis Irén is, aki lelkes hozzáállásával szervező képességén keresztül reményt ad az idős korról járó betegségek és nehézségek elviseléséhez.

(NSZ)

CSODAORSZÁGBAN JÁRTUNK

Kavarognak a gondolatok a fejekben, hogy mit írjak arról a csodálatos 10 napról, amit a Csíki-medencében töltöttünk. Makovics István bolyi plébánosnak köszönhetően immár negyedszer volt egy-egy gyereksereg Karcfalván.

Hogyan is kezdődött az idén? Egymásközi beszélgetés, hogy jó lenne újra ellátogatni Erdélybe, majd egy telefonhívás Gábor Tibor polgármester úrhoz, hogy ismét szeretnénk visszatérni arra a vidékre, ahol mindig oly jól éreztük magunkat, minden alkalommal találtunk valami újat, érdekeset, szépet. Az előjáró pozitíven válaszolt kérésünkre, és közölte, hogy nincs akadálya látogatásunknak.

A Bodrogeközben – ahol mi lakunk – hamar híre ment az erdélyi táborozás lehetőségének. Így verbuválódtak össze a gyerekek és néhány felnőtt a Csonkavár alatti Királyhelmecekről, Leleszről, Zétényből, valamint Szinyérből és Bolyból. Más tájat, más vidéket látni egy Felvidéki gyerekek nagy élmeny. Ami vidékünk sík terület, és ezt összehasonlítva a Hargitai és Gyimesi hegyekkel, van némi különbség a látványban. A csoportban több olyan gyerek volt, akik már voltak Karcfalván, de elmondásuk szerint szívesen visszatérnének bármikor. A többség azonban először ismerkedett a házigazdák szeretetével, kedvességével, a történelmi és tájbéli szépségekkel.

Ismerkedésünket hol kezdehettük volna, ha nem Karcfalvával, Jenőfalvával és Szenttamással, ahol még a határban lévő kápolnát is meglátogattuk. Jó séta volt, de kiruccantunk még a Gyilkos tóhoz, a Békási-szoroshoz, elmentünk Parajdon a sóbányába, ahol volt is csodálkozás a látványtól, hogy a föld alatt kápolna, múzeum és még játszótér

is van kialakítva. Aki viszont Parajdon jár, az Korondon is megáll, mert emléktárgy nélkül innen hazamenni nem lehet. Csík vidékén tartózkodva még fürödni jártunk a szomszéd-községi Dánfalvára, gulyáspartit rendeztünk a Nagyloki borvíznél és sok más szórakoztató eseményen vettünk részt. A gyerekeket elvittük Gyimesbükkbe is, hogy a helyszínen ismerkedjenek a vidék szépségével, a történelmi Magyarország volt legkeletibb határával. Természetesen, Csíksomlyót sem

hagyhattuk ki programunkból, a Nagy- és Kissomlyó „nyergéből” gyönyörködtünk a messzire ellátható csíki táj szépségében. Élmeny volt a kegytemplomi látogatás is, ahol részt vettünk a Makovics plébánosunk által celebrált szentmisén, csodáltuk a templomban lévő freskókat, a Szűzanyának címzett sok-sok hálaadó táblácskát. Karcfalván tartózkodva esténként a helyi kápolnában a vezető lelki atyánk mondott szentmisét, ahol többen mi is részt vettünk. Közben ott voltunk a helyi gyermek fúvószenekar próbáin, máskor pedig a gyerekek a helyszínen ismerhették meg a házikenyér sütés és gyapjúfeldolgozás fortélyait. Bodrogeközi gyerek még nem látott ha-

sonlót, főleg az utóbbit, ahol megtekintették a gyapjúból készült szebbnél-szebb termékeket. Megbámulták az itteni lovas fogatokat, mivel nálunk fele a királyhelmecei plébános úr két lován, Vessen-en és Trianon-on kívül más-sal nem nagyon találkozunk. Időnként ezt a két lovat szokták meglovagolni a gyerekek.

Külön említem meg a gépkocsivezetőnket, aki egy szlovák ember, és csak annyit tud magyarul, hogy köszönöm. Írásom címötle is tőle származik. Bejárta egész Európát, de elmondása szerint ilyen kedves emberekkel, mint Csíkban, sehol sem találkozott. Gyakran könnyezett a meghatottságtól, de akkor is, amikor Karcfalván és Csíksomlyón is a szentmisén a mi plébánosunk anyanyelvén mondta, hogy „dajde si znak pokaja – köszönsétek egymást a béke jelével.” Vagy Karcfalván a vasárnapi miséről hazafelé menet egy idősebb asszony oda lépett hozzá és hívta az esőernyője alá, hogy ne ázzon meg. Szálláshelyünkig el is kísért. Hasonlóval azt hiszem Székelyföldön kívül gyakran nem találkozhat az ember. Nos, ez az asszony tett még egy megjegyzést: „mi megértjük egymást.” Nem csodálatos? Dánfalván is például megérdeklődtük, hogyan jutunk el legrövidebben a strandra. Egy kerékpáros helyi lakóssal találkoztunk, aki azt mondta, jöjjenek utánam, és elbiciklizett az autóbuszunk előtt a strandig.

Íme, néhány mozzanat kirándulásunkból, amiért hálásak vagyunk karcfalvi vendéglátóinknak, hogy sok élmennyel térhettünk haza és nagyon jól éreztük magunkat. Köszönjük Karcfalva!

Ripcsu Rudolf
Szlovákia, Zétény

HITTANTÁBOR GÜDÜCÖN

Az idén a Katolikus Magyar Bibliatársulat hittantáborát Güdücn szervezték, ahol több mint ötvenen vettünk részt. Megérkezésükor kedvesen fogadtak, de nekem minden idegen volt és úgy éreztem, hogy haza akarok menni. Később megismerkedtem majdnem mindenkiel és így jobban éreztem magam.

Az első napon misével kezdtük a programot. Reggeli után összegyűltünk és egy bibliai történetet hallgathattunk meg Gedeonról. Ezután csoportbeszélgetés következett, ahol megtárgyaltuk a bibliai történetet és véleményeket mondtunk róla. Utána újra összegyűltünk és a plénumban minden csoport kitalálta a történethez fűződő mottót. Ebéd következett majd egy kis szabad program. Délután a különböző kiscsoportok elő kellett adják a napi bibliai történetet, ami nagyon jól sikerült. Ezután kimentünk az erdőbe ahol akadályverseny volt és ott jól é-

reztük magunkat. Uzsonna után fát hoztunk a tábortűzhöz és epret is szedtünk, majd vacsoráztunk és lefeküdtünk.

Másnap mise és reggeli után újra bibliai történet és csoportbeszélgetés következett, plénum majd jött egy ebéd, utána szabad foglalkozás, kézimunka és egy meglepetés következett: ez a tánc volt. Utána kürtőskalácsot ettünk, amit helyben készítettek és vacsoráztunk. Este meggyújtottuk a tábortűzet, amelynél megmelegedtünk, hisz nagyon fáztunk és azért is jól esett, mert mi gyújtottuk a hozzá való fát, majd ágyba bújtunk.

Harmadik nap reggeli után kitakarítottuk a szobákat. Volt csoportbeszélgetés, plénum, ebéd majd elbúcsúztunk egymástól és minden csoport hazautazott.

Nekem az egészben a legjobban a csoportbeszélgetés, a kézimunka és szabadidőben a foci tetszett a legjobban.

Márton Benedek

V. KÁRPÁT-MEDENCEI DIÁKTÁBOR

Az idén ötödik alkalommal szervezték meg és ezzel egy újabb ciklusához ért a Kárpát-medencei Diáktábor, amely négy testvértelepülés, Helvécia, Versec, Zétény és Karcfalva között jött létre. A 2006-ban induló táborozást Helvécián szervezték meg először és idén újra, immár második alkalommal, Helvécia adott otthont a közel hatvan diáknak és kísérőnek. Június 28 és július 3 között felejtetetlen öt napot töltöttünk el Helvécián a Mártonffy György Általános Iskola tizenegy diákjával. A szervezők minden tekintetben kitettek magukért. A tartalmas és szórakoztató programok, a kirándulások, a tábori hangulat mind ezt bizonyították.

A helyszínre június 28-án délután érkezünk meg, ahol mindenki elfoglalta helyét, felfedezte a terepet és megkereste az előző táborokban szerzett barátokat, ismerősöket. A megnyitó vacsorán a helyiek rövid műsorral készültek, a Feketeerdői Általános Iskola igazgatónöje, Petyovszkiné Kovács Margit megnyitotta a

tábor, majd a szervezők nevében Szabóné Várkonyi Emőke köszöntött bennünket. A megnyitáshoz az is hozzátartozott, hogy átadtuk a tábori zászlót és naplót. Az első napot egy lovastanyán töltöttük, ahol a gyerekeknek lehetőségük volt betekin-

teni a honfoglalás és az 1848-49-es szabadságharc időszakaiiba. A továbbiakban voltunk Budapesten, ahol meglátogattuk a parlamentet, utaztunk a hűvösvölgyi gyermekvasúton, egy napot eltöltöttünk Ópusztaszeren, valamint jártunk a Helvé-

cia szomszédságában lévő Kecskeméten is. A kulturális, történelmi programok mellett nem maradhatott el a szórakozás sem. Minden este más és más lehetőség volt a kikapcsolódásra, ismerkedésre, játékra. Volt disco, karaoke buli, sport és ügyességi vetélkedő, tábortűz, népdaléneklés.

A tábor egy búcsúvacSORA zárta, ahol már a vendégtelepülésekről érkezettek is rövid műsort adtak elő. A Helvécián töltött felejtetetlen napok emlékére mindenki kis ajándékot kapott. Az estét egy bál zárta. Mindenki egyetértett abban, hogy az immár hagyományossá vált táborozást mindenképpen folytatni kell. Ahogy idén Helvécia kultúrájába tekintettünk be, megismerkedtünk egy kicsit az alföld világváival, úgy szükség van arra, hogy évről évre újabb és újabb csoportok ismerjék meg testvértelepüléseik kultúráját, életmódját.

Farkas Beáta
tanárnő

HÁRMOSZÉKEN JÁRTUNK KIRÁNDULNI

A hosszantartó esős időszak után végre ragyogó napsütésre ébredtünk július 13-án, a régóta tervezett hittanos kirándulás napján. Farkas Árpád papbácsi védnökségével szervezett vakációs kirándulás célja Felső – Háromszék megismerése volt. Első megállónk a Nyergestetőn volt, ahol a reggeli elfogyasztása után megtekintettük Gál Sándornak, 1849-ben hősi halált halt katonái kopjafákkal jelzett nyughelyét, valamint az ott folytatott csata emlékét idéző műemléket. Sándor Balázs ügyesen elszavalta Kányádi Sándor közismert versét a Nyergestetőt, megcsodáltuk a körülöttünk levő tájat, majd az emeletes busszal legurultunk Kézdivásárhelyre.

Második állomásunk Gelencén volt, ahol meglátogattuk a Szent Imre herceg tiszteletére szentelt templomot. Ez az épület a miénknél is korábban épült templom, különlegessége a kazettás mennyezete - mindenik kazetta más-más virágmintát őriz - és a Szent László nevéhez fűződő legendákat megörökítő freskók, amelyek aránylag épen előkerültek a vakolat rétegek alól. Szentkatolna Gelencével szomszédos település, ezért felkerestük Szent Katalin tiszteletére szentelt templomát, szemügyre vettük honnan is jött közénk a papbácsink.

E rövid kitérő után Alsó-Cserná-

tonba mentünk, ahol a Hasszmann Pál múzeumot látogattuk meg. A múzeum nemcsak a kiállított tárgyai miatt érdekes, hanem különböző népi mestersegeket bemutató alkotótáboroknak is helyet ad. Láthattuk hogyan készül egy székelly faragott kapu és mennyi kellékre van szüksége egy bútorfestőnek. Nagyon szépen vannak berendezve a hagyományos paraszti világot bemutató házak a korabeli használati tárgyakkal, a malom. A fiúk többnyire a gazdálkodásban használt gépeket vették szemügyre, de megcsodálták a kiállított fűtőket is. A lányok a malomnál, illetve a kis házaknál időztek többet. Érdekes volt, hogy az udvaron található méhkaptároknak lakói is voltak, akiknek támadásától óvakodtunk.

A látnivalók megtekintése után a „nagy házban” vendéglátóink leültettek és nagyon kedvesen rávezettek arra, hogy miért is kell megismernünk, megőriznünk és megtartanunk magyarságunkat, értékeinket, elődeink hagyományához miért kell ragaszkodnunk.

Ekkor a nagy csapat már türelmetlenül várta a továbbindulást, hiszen már tűzött a nap és tudtuk, hogy délutánra fürdőzés van a programban. Útban a Szent Anna tó felé még megálltunk Altorján, ahol Apor Csaba báró

úr megmutatta nekünk az Apor kúriát. Sajnos elég rossz állapotban található, hiszen a családtól azt elkobozták és tönkre tették, a felújítása folyamatban van, de nagyon sokba kerül. A báró úr jelenleg is ott él a családi birtokon, több 100 hektáron gazdálkodik. A kis kiterőt követően ígértett kaptunk arra, hogy következő megállónk csak a Szent Anna tónál lesz, ahol kedvünkre fürödhetünk. Ezért csak uatzás közben vettük szemügyre a Bálványos várát, ahonnan az Apor bárók származtak, a vár történetét és a Szent Anna tó keletkezéséhez kapcsolódó legendát figyelmesen végighallgattuk. A Szent Anna tó látványa mindnyájunkat örömmel töltött el, senkit sem kellett noszogatni, hogy igyekezzünk a vetkőzéssel, pillanatok alatt minden gyerek vízben volt. Míg a papbácsi a kisebbeket úszni taníttatta, a bátrabb legénykék a kántor úrral csónakáztak, Annuska néni és a hittantanárnő a parttól figyeltek bennünket. A fürdőzés után megnéztük a tó partján épült, Szent Anna tiszteletére szentelt kápolnát, majd az esti imával zárva a napot hazafele indultunk. A buszon jó hangulatban utaztunk haza, sötét este volt, mire Karcfalvára értünk. Még egyszer köszönjük szépen ezt a napot! A 71 résztvevő gyerek nevében

Kelemen Kinga

NAGYTAKARÍTÁS A PINCÉBEN

A pincének feltétlenül tisztának, száraznak, szellősnek és pormentesnek kell lennie, csak úgy áll el jól minden, amit oda elteszünk. A pincéből mindent, ami mozgítható kihordunk, a falakat, mennyezetet leseperjük, vas- vagy rézgálicos mésszel kimeszeljük. Mikor minden megszáradt, égő szénre kénvirágot hintünk, vagy felfüggesztve kénrudat égetünk, az ajtót, ablakot becsukjuk. Így hagyjuk 48 órán keresztül, hogy minden rovar, légy, penészgomba, baktérium elpusztuljon. Utána 2-3 napig tárva-nyitva hagyunk ajtót-ablakot. A kihordott tárgyakat megtisztítva visszavisszük és az így előkészített pincébe bátran eltehetjük a zöldséget, burgonyát, káposztát, almát, semmi sem fog elromlani. Azonban a későbbiekben se hagyunk semmilyen romlásnak induló anyagot a pincében.

A fent említett tanácsok általában a háziasszonyoknak szólnak, de sok helyen ebben az időszakban a férfiak is a különféle gyümölcsborok elkészítésével vannak elfoglalva. Itt már más szabályok vannak, ugyanis ahol bort érlelünk, tárolunk, nem ajánlatos egyéb zöldségféléket elhelyezni. A szakemberek véleménye, hogy kerüljük éppen a pityóka, a káposzta, a gyümölcsfélé-

lék borral egy helyben való raktározását, mert ezek szagát is átveheti rövid idő alatt a bor, és kellemetlen ízű lesz. Hasonlóan, erős szagú anyagokat, például festéket, fűtőolajat, benzint, petróleumot

ne tároljunk a pincében. Szükséges még az edényeket, eszközöket tisztára súrolni, a műanyag edényeket szódás oldattal lemosni, majd borkénes vízzel átöblíteni. Így a műanyag teljesen megtisztítható az oldószerektől. A gumi- vagy műanyag csöveket áztassuk 1-2 százalékos langyos szódaoldatban, majd öblítsük ki a csövet. A használt csöveket ajánlatos nedvesített csökefélével belül kitisztítani.

Valóban szükséges betartani néhány tanácsot, ha azt akarjuk, hogy termésünk, borunk hosszabb ideig megmaradjon. (NSZ)

MAGYAROS TÖLTÖTT PAPRIKA RECEPT

Hozzávalók 4 személyre:

- 8 közepes paprika
- 1 közepes fej hagyma
- 1 gerezd fokhagyma
- 1 szál zellerzöld
- 1 evőkanál olaj
- 40 dkg darált hús (sertés, marha, pulyka)
- 8 dkg rizs
- 1 tojás
- 1 kávéskanál édesnemes pirospaprika
- 1 l paradicsom ivólé vagy 10 dkg sűrített paradicsom
- 1 kávéskanál cukor
- 3 evőkanál (rizs)liszt
- néhány szál petrezselyem

Elkészítés:

Nem túl húsos, kerekded végű paprikákat vásárolunk, megmossuk, kicsumázzuk őket, az ereket és magokat eltávolítjuk. A hagymát és a fokhagymát meghámozzuk, a hagymát finomra vágjuk. A zellerzöldet leöblítjük. A tölteléket megfonnyasztjuk a

hagymát az olajban. Lehúzzuk a tűzről, hozzáadjuk a darált húst, a rizst, a tojást, a pirospaprikát, az áttört fokhagymát, ízlés szerint sót és borsot, alaposan összedolgozzuk, és a paprikákba töltjük (nem túl szorosán, mert főzés közben a rizs megdagad, és szétrepednek a paprikák). A paradicsomlét (vagy az 1 l hideg vízzel elkevert, sűrített paradicsomot) 1 kávéskanál sóval, a cukorral és a zellerzölddel felforraljuk. Beletesszük a paprikákat, és mérsékelt tűzön, félig lefedve puhára főzzük (kb. 30 perc). Nem kevergetjük, csak meg-megrázogatjuk a lábast!

A paprikákat óvatosan, szűrőkanállal kiemeljük a paradicsomléből, a zellert kidobjuk. A rizslisztet simára keverjük 2 dl hideg vízzel, a paradicsomhoz adjuk, és 5 percig szelíden forraljuk. Visszatesszük a mártásba a paprikákat, éppen csak összeforraljuk, ízlés szerint utána sózzuk, végül mély tálba szedjük, és petrezselyemmel díszítjük. Sós vízben főtt, burgonyát, tejfölt kínálhatunk hozzá.

RÉGI KALENDÁRIUMOK-
BÓL TALLÓZVA
(szólások mondások)

Úgy maradt, mint a szedett fa = mindenét elvették, és magára hagyták.

*

Fából faragja a beretvát = olyasmit készít, amiről előre is látszik, hogy teljesen használhatatlan lesz.

*

Ha felmegy a fára, mindene vele van = nincs egyebe a rajtavalónál.

*

Amely fából horog akar lenni, idejében meggörbül = meglátszik az már a gyermekén is, hogy milyen ember válik belőle.

*

Farkasnak mutat erdőt = olyan embert tanít valamire, aki nála többet tud a szóban forgó dologról, olyasmire akar rávenni valakit, amire az maga is vágyik.

*

Hiába mondod a farkasnak: páter-nosztér, azt mondja rá: bárányláb = hiába beszélünk nemes eszméről az anyagiás, kapzsi embernek, az mindig csak a maga hasznára gondol.

*

Zörög, mint a fatarisznya = szüntelenül zsörtölődik, zsémbel.

*

Feltalálta a fedőn a púpot = olyasmit állapít meg, amit amúgy is tud mindenki, vagy amit épp az imént már mondott valaki.

HUMOR

*MIÉRT NEM TAKARÉKOSKODNAK A SZENTELTVÍZZEL?

Minap János bácsival, a csíkszentdomokosi lófő székellyel Székelyudvarhelyen találkoztunk, ahol éppen az új takarékpénztárat avatták fel. Ott volt mindenki, aki valamire való (mire való?) a megyében. A hargitai tájak krémje-fagyaltja büszkén, öntelten ünnepelet. Íme, mit valósítottunk meg! – sugárzott mindenki arcáról a fény, amely bearanyozta a sokmilliárd lej értékű beruházást.

Lófő székelyünk, János bácsi, csupán azért jött be és nézett szét az ultramodern épületben, mert évekig ennek helyén állt meg szekereivel, miután eladta a malacokat a piacon. A lovát hajdanán itt kötötte meg, majd betért a Szabó Károlyba, ahol katonacimborájával jól elbeszélgetett.

Ilyenkor János bácsi összevont szemöldökkel mindig feltette a kérdést: - Komám, vajon a papok miért szentelték meg a fegyvereinket, ha mind a két háborút elveszítettük? Szerintem kár volt a szenteltvízzért...

Emberünk ez alkalommal nem a Szabó Károlyban, hanem a svédasztal mellett oldódott fel, és jött meg neki az okvetetlenkedése. Egy felszolgáló megkérdezte tőle: Az úr mit iszik? Ő így felelt:

- Nem vagyok úr, én vagyok a csíkszentdomokosi whiskys székely, tehát kérek

egy deci whiskyt! Ugyanis, ha nem iszom whiskyt, reszketni kezd a lábam ezekben a drága pénzintézetekben.

Amikor már János bácsinak nem reszketett az ina, azt kérdezte a kapustól:

- A helyiséget, illetve ezt a takarékpénztárat, úgyszintén a többi pénzintézményt vajon miért szentelik fel a papok?

Ugyanis közben ökomenikus felszentelés zajlott le az épületben, nagy ajtosság közepette.

A kapus vállat vont:

- Ez a szokás, hozzátartozik a ceremóniához, és kész!

János bácsi nem nagyon volt megelégedve a válasszal, s lévén, hogy a bá-

torsága megjött, az igazgatót kérte, aki nem jött. Majd pedig a pópát. Nem jött a pópa sem.

Viszont a kapus egy intésre jött, és a lófő székely előtt megnyílt a fotocellás ajtó, és egyszeriben a Szabó Károlyban találta magát.

- Komám - kezdte el a régi szöveget a lófő - vajon miért szentelik fel a papok a bankokat és a takarékpénztárat? Vajon miért nem takarékoskodnak a szenteltvízzel?

A hajdani katonacimborá így felelt:

- Szenteltvízzel lehet igazán tisztára mosni a pénzt, kicsi barátom, ha nem tudnád... Meg aztán a megszentelt pénzintézetbe nem megy be a whiskys...

- Hogyhogy nem megy be? – szökött talpra a lófő székely.

- Esetleg az ördög nem megy bé a szenteltvíz miatt, de a whiskys bemegy, a nemjóját! – fenyegetőzött a csíkszentdomokosi lófő székely. Majd intett a pincérnek:

- Felcsíki rozspálinkát vagy whiskyt kérek!

Ettől aztán teljesen megnyugodott a lófő, mi több, teljesen lófőnek érezte a fejét, és így folytatta:

- Az más, komám, ha a közbirtokossági erdőt szenteli meg a pap! Főleg a szárazságban... Akkor nem kell takarékoskodni a szenteltvízzel...

*Ferencz Imre: Történelmi loárverés Státus Kiadó, Csíkszereda 2005

FÜLÖP LÁSZLÓ VICCGYŰJTEMÉNYÉBŐL

TITULUS

- Apu! Mit jelent az, hogy díszdoktor?

- Az ilyesmit nem kell szó szerint venni. A díszdoktor az olyan, mint amikor idegenek előtt az anyukád engem családfőnek nevez!

*

MÉRTANÓRA

Tanár:

- Ma bebizonyítom nektek a Thales-tételt.

- Ne strapálja magát a tanár úr –

szól közbe Pistike -, mi anélkül is elhisszük.

*

METRÓ

A metróban egy csinos, szép lány egy férfi kezét érzi a csípőjén.

Visszafordul, és mérgesen rászól:

- Nem tudná máshova tenni a mancsait?

- Ah... - szól a férfi. – Nagyon szeretném, de nem merem.

A HELYI VÁLLALKOZÓKAT ÉRDEKLI!

Gyerkó László szenátor meghívására augusztus 2-án a Kis- és Középvállalkozások Pályázatait és Programjait Levezető Ügynökség Hargita megyei kirendeltségének munkatársa – Fancsali Kálmán- községünkben ismertette a napokban beinduló M.Kogălniceanu – hitelprogram céljait és kritériumait.

Ez a program a kis- és középvállalkozók érdekeit szolgálja egy olyan hitelkeret révén, amelynek maximális értéke vállalkozásonként évi 125.000 lej, részlegesen támogatott kamattal, állami garanciával.

Akirendeltségképviselője ugyanakkor e vállalkozók termelési beruházásait támogató, illetve a piaci versenyre való felkészítési lehetőségekről is szólt. Sajnálatos hogy a községünkben működő vállalkozóink közül kevesen hallgatták meg e fontos tájékoztatót. Akit mégis érdekelne az említett hitelprogram, az ügynökség megyei kirendeltségénél tájékozódhat.

Az előző lapszámunkban megjelent rejtvény megfejtése:

OHALAK
RMMVARAS
KALEHRAKAT
MEDITALBOMOL
TELEKITEKALEA
TANÉVRLATAARANDA
ERESSEESIRKATTAN
OKTOZAMAGAVEAUGT
FAEDELEGETANALOA
IBIDEMLISELITOLL
LAKOMAELODSAKAL
BENEETIMOLOGUS
SATORSIRALOM
RIKOVRENEL
NOBELLGT
SIRACE

FIATAL PÁR

1	A	2	3	4	L	5	6	7	N	8	9	10	E
11						12				13			
14					15		16		17				
18					19			20			21		
F		22	23			24				25			
26	27				28				29			30	
31					32						33		
34				35						36			
37		38			39				40				Ö
41					42			43			44	45	
46				47			48			49			
50					51					52			
G					K		V		N				K

A rejtvény főszoraiban (vázsz. 1., függ. 11. És 16.) a következő vicc poénja olvasható:

A fiú hazakíséri a lányt a diszkóból. A ház előtt megkérdi:

- Mindent elmondasz a szüleidnek, ami a diszkóban történt?

- ...

(poén a rejtvényben).

VÍZSZINTES:

11. Tanuló. 12. Csen. 13. Versenyt hirdet. 14. Más útra irányít. 17. Levelet postára tesz. 18. Állami illeték. 19. Kubai író (Lisandro). 21. Sziget (fr.). 22. Szárnyasok betegsége. 24. Sír. 25. Fékeveszetten dühös. 26. Enni szeretne. 28. Zománc. 30. Szörben van! 31. Helyez. 32. Sor. 33. Apró. 34. Jobb a szélein! 35. Az ott a másik oldalon. 36. Megrázkódtatás. 37. Ész. 39. Ázni kezd! 40. Szakít. 41. ... culpa; az én vétkem. 42. Olasz filmrendező.

44. Ösvezér. 46. Becézett Nándor. 48. Teljesen lapos sportszán. 50. Amerikai énekes (Paul). 51. Vétkek. 52. Depeche ...; rockegyüttes.

FÜGGŐLEGES:

2. Sapkaellenző. 3. Híres, cseh atléta volt (Emil). 4. Műkéz része! 5. Kiváltságos réteg. 6. Zeusz szerelme. 7. Lámpabelső! 8. Barázdabillegető. 9. Környezet. 10. Eltolódik a villany. 15. Táncot jár. 17. Nobel-díjas, olasz író (Dario). 20. Alarm. 23. Szintén. 25. Néma bál! 27. Szirén. 28. Mindent megad neki. 29. Részben kiad! 32. A lagúna közepe! 33. Csárdásféle tánc. 35. Személyes névmás. 36. Esésben van! 38. Mozgássérültet segít. 40. Szürkés szín. 42. Téli sportszer. 43. Mi az hogy! 45. Rigófajta. 47. Mesterek fokozat a karatében. 49. Ománi, máltai és kubai gkj. 51. Bizni kezd!

A lapszám megjelenését támogatta a

Bethlen Gábor Alap Zrt.

SZÉKASZÓ

Szerkesztők:
Szabó Kázmér
Szócs László

Németh Szilveszter
A nyomdai munkálatok az Alutus Rt. nyomdában készültek